

Univerzitet u Beogradu
Fakultet političkih nauka
Beograd, 12. septembar 2021.

Na sednici Odeljenja za novinarstvo i komunikologiju koja je održana 7. oktobra 2019. predložena je Komisija za ocenu podobnosti za javnu odbranu završnog master rada akademskih studija *Regional Master's Programme in Peace Studies* kandidatkinje Jelene Perović pod nazivom „The Role and Perspective of Women in Military Personnel in UN Missions“ u sastavu doc. dr Katarina Lončarević, prof. dr Marina Simić i prof. dr Miloš Bešić (mentor). Nakon pregledanog završnog rada Komisija usvaja sledeći

IZVEŠTAJ

Master rad Jelene Perović pod nazivom „The Role and perspective of Women in Military Personnel in UN Missions“ pisan je na 105 strana. Shodno pravilniku o akademskoj čestitosti Fakulteta političkih nauka, master teza je prošla proveru plagijata u programu *Turnitin*. Konačan rezultat provere pokazao je minimalna i nužna preklapanja s obzirom na to da je u radu citiran određeni broj zakonskih odredbi, međunarodnih propisa i sporazuma, a deo preklapanja se odnosi na bibliografiju i ustaljene termine iz oblasti društvenih nauka i primenjene metodologije. Rad je autentičan i ne sadrži elemente plagijata.

Rad se sastoji od sedam referentnih poglavlja, bibliografije i *Appendix-a*. Prvo poglavlje je uvodno poglavlje koje specifikuje problem, navodi glavnu i pomoćne hipoteze i postavlja svrhu istraživanja i specifikuje njegov cilj. U drugom poglavlju kandidatkinja se bavi pregledom relevantne literature i on obuhvata teoriju i savremeno razumevanje roda iz čega se vidi da je ono u Crnoj Gori polifono i heterogeno, a i često nema atribut ozbiljnog naučnog proučavanja i akademskog vrednovanja. Prikaz obuhvata takođe i prominentne feminističke teorije i kulturološki učinak koje su one imale uglavnom se usredsredivši na njihovu valjanost i primenjivost u razmerama koje rad tretira. Kandidatkinja dovodi u logičku vezu proučavanja roda i feminističke teorije sa vojnom službom i obrazlaže šta to znači biti žena vojnik u Crnoj Gori koja ide u vojne misije i kako se te krupne kategorije koje čine ženu profesionalno

vidljivom odražavaju na njen status u jednom muškocentričnom sistemu kao što je vojska. Deo elaboracije u ovom poglavlju odnosi se na misije Ujedinjenih nacija i učešće crnogorske vojske u mirovnim misijama. Treće poglavlje predstavlja hronološki pregled i fokusiran je na istorijsku uslovljenost i kulturnu determinisanost koje su definisale i prifilisale crnogorsku ženu kako u obrazovnom tako i u profesionalnom smislu i to je potkrepljeno brojčanim pokazateljima i ilustrovano određenim pozitivnim primerima, što predstavlja vredan deo doprinosa rada.

Četvrto poglavlje se bavi motivacijom i glavnim teorijama motivacije predominantno usmerenim na radnu motivaciju, ali ne jedino i ne nužno na samo taj vid unutrašnjeg poticaja na određeno ponašanje. Ovo tim pre, s obzirom na kompleksnost fenomena motivacije i složenost mehanizama po kojima oni deluju, pogotovo kada je po sredi jedno novo žensko zanimanje u dominantno muškom okruženju u tradicionalno determinisanim rodnim ulogama koje neopozivo slede i uvažavaju podelu na muška i ženska zanimanja. U radu su prikazane i u analizi primenjene Maslovljeva teorija potreba, Hercbergova teorija dva faktora, Maklelandova teorija potreba i Vrumova teorija očekivanja i svaka je poslužila da osvetli neki aspekt složenog mehanizma motivacije u ovoj studiji slučaja.

Peto poglavlje je usredsređeno na istraživačke metode i metodologiju primenjenu temi ovog master rada. Opređenje je na kvalitativnoj metodi koja je prirođena društvenim naukama i proučavanju posredstvom studije slučaja budući da je primer vojnakinje Snežane Korać, koji se u radu proučava i analizira, jedan i jedinstven u datom trenutku. Prikupljanje podataka primereno je obavljeno putem dubinskog intervjua, koji sa svoje strane za središnji deo ima *Upitnik* koji je komplementiran medijskim priložima. Dizajn *Upitnika* je strukturiran tako da sadrži izbor između ponuđenih mogućnosti, davanje odgovora i elicitaciju odgovora, odnosno kontekstualnu (verbalnu) reakciju. Elicitacija ili reagovanje na određene kontekstom definisane situacije (*Discourse Completion Test*) kao specijalna diskursna strategija omoćila je dublji uvid u motivaciju i psihološke mehanizme, kao i profesionalnu spremnost subjekta analize, posebno groz govorne činove asertivnosti, deklarativnosti i afirmativnosti.

U šestom poglavlju autorka prilaže analizu i rezultate studije slučaja kroz veoma elaboriran pristup, a na osnovu iznesene teorije i primenjene metodologije, koji uključuje stavke porodičnog nasleđa, profesionalne orijentacije, discipline i upornosti, autentičnosti, svesti o (svom) rodu, učinak ličnog primera i potencijal generalizacije takvog primera. *Upitnik* je bio dovoljno

relijabilan merni instrument da dâ indikacije zbog čega je ispitanica strukture ličnosti kakve jeste, profesionalnog opredeljenja kome svedočimo u društveno-ekonomskom kontekstu Crne Gore i koja nastoji da ličnim primerom doprinese emancipatorskim i demokratskim procesima. Deo šestog poglavlja predstavlja sumarna tabela obrazaca ponašanja ispitanice koja potkrepljuje deskriptivni deo analize. Autorka, takođe u sumarnom maniru, daje heurističke učinke navedene analize i socijalne razmere jednog pozitivnog primera u veoma retkoj profesiji žene vojnika, koja u tom svojstvu učestvuje u mirovnoj misiji u Avganistanu. Pritom je trenutno jedina žena deminer u Crnoj Gori.

Poglavlje sedam je naslovljeno „zaključci“ i sumira potvrdu hipoteze, opravdanost ciljeva ovakvog rada posredstvom navedene metodologije, plodotvornost njene primene i daje ostale relevantne nalaze iz istraživanja.

Kandidatkinja je u radu pokazala intelektualnu zrelost kao i sposobnost da dâ teorijski utemeljeno, metodološki valjano i empirijski bogato istraživanje. Osim toga, kandidatkinja je pokazala da odlično poznaje dijahronu i sinhronu ravan društveno-političkog konteksta empirijske problematike koju je posmatrala i da je ovim radom otvorila mnoga pitanja roda i profesije na koja mogu da se daju plodotvorni odgovori.

U skladu s navedenim, Komisija smatra da je kandidatkinja Jelena Perović u svom radu pokazala izuzetno razumevanje teme koju istražuje i izbora metodologije koju je primenila, te da je pružila ubedljive argumente u prilog svojoj tezi. Na osnovu navedenog Komisija smatra da završni rad kandidatkinje Jelene Perović pod nazivom „The Role and Perspective of Women in Military Personnel in UN Missions“ ispunjava sve zakonom propisane uslove za javnu odbranu.

Komisija

Doc. Dr Katarina Lončarević

Prof. dr Marina Simić

Prof. dr Miloš Bešić (mentor)

